

Tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse

Ændring af kvægbrug

Hostrupvej 43A, 6710 Esbjerg V

5.12.2017

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 17/17580

Sagsansvarlig: Anli

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
GODKENDELSE TIL ÆNDRING OG DRIFT AF HUSDYRPRODUKTION	5
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
Vilkår for husdyrbrugets anlæg.....	6
UDNYTTELSE OG BORTFALD	7
RETSBESKYTTELSE.....	7
MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG OG AREALER.....	7
ØVRIGE FORHOLD	8
OFFENTLIGGØRELSE.....	8
KLAGEVEJLEDNING	8
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	10
INDLEDNING	10
BESKRIVELSE OG VURDERING AF ANSØGNINGEN	10
Husdyrbrugets beliggenhed.....	11
Dyreholdets størrelse	12
Driftsbygninger.....	13
Foder	15
Gødningsproduktion	15
Udbringningsarealer	16
Energi- og vandforbrug.....	16
Råvarer og hjælpestoffer	17
Affald	17
Spildevand/restvand	17
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.....	17
Lugt	17
Støj og transport	18
Støv, fluer og skadedyr	18
Lys.....	18
Driftsforstyrrelser og uheld	18
Landskab og kulturmiljø.....	18
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD.....	20
Ammoniakupåvirkning af naturområder.....	21
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	25
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	26
OPHØR	29
HØRING	29
SAMLET VURDERING	29
BILAG 1	30
BILAG 2	39

Indledning

Tillægget til miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for en ændring af husdyrproduktionen på Hostrupvej 43A, 6710 Esbjerg i Esbjerg Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Esbjerg Kommune har udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår.

Forslaget til tillæg til miljøgodkendelse har været i nabohøring i perioden fra den 10. november 2017 til den 1. december 2017. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Godkendelse til ændring og drift af husdyrproduktion

Esbjerg Kommune har afgjort, at kvægbruget på Hostrupvej 43A, 6710 Esbjerg V kan ændres som ansøgt.

Godkendelsen omfatter

- Etablering af en gyllebeholder på 3.000 m³ syd for eksisterende gyllebeholder.
- Ændring af vilkår om afgræsning.

Godkendelsen meddeles efter § 12 stk. 3 i lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹, idet Esbjerg Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og driftsoplysninger

Godkendelsen gives til husdyrbruget beliggende Hostrupvej 43A, 6710 Esbjerg V, matrikel nr. 1 a m.fl. Hostrup By. Ejendomsnummeret er 5610071039. Bedriftens CVR nr. er 18041480 og CHR nr. er 42660. Husdyrbruget ejes og drives af Henning Tang, Hostrupvej 43A, 6710 Esbjerg V.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, skema nr. 102013. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 og § 29 i lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug opfyldes.

Denne miljøgodkendelse er et tillæg til eksisterende miljøgodkendelse meddelt af Esbjerg Kommune i september 2010. Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som ikke ophæves ved dette tillæg, er fortsat gældende for hele bedriften. De vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som fortsat er gældende fremgår af bilag 1.

Der stilles følgende vilkår til hhv. husdyrbrugets anlæg samt generelle vilkår for husdyrbruget.

---

¹ Det bemærkes, at der er trådt ny lov om husdyrregulering i kraft pr. 1. august 2017. De dele af lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016, der ikke er ophævet med lov nr. 204 af 28. februar 2017 (ny husdyrregulering), gælder stadig for ansøgninger, der er indsendt inden 1. august 2017.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

1. Vilkår 1, 2, 4, 5, 8, 10, 12, 13, 18, 24, 44, 48, 54, 55 og 56 i miljøgodkendelse til udvidelse af kvægbesætning på Hostrupvej 43, 6710 Esbjerg V fra september 2010 ophæves.
2. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

	Antal årsdyr	Antal producerede dyr	DE
Malkeko (10.412 kg EKM), tung race, Sengestald med spalter (kanal, linespil) + skrabeanlæg	147		206,68
Kvier/stude tung race (6-26 mdr., Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	122		57,07
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	33		8,92
Tyrekalv, tung race (40-230 kg), Dybstrøelse (hele arealet)		65	8,40
Ungtyr, tung race (230-440 kg), Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)		15	3,67
I alt			284,7

3. Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 284,7 dyreenheder.

Indretning og drift

4. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes, så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Energi- og vandforbrug

5. Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug tilknyttet husdyrproduktionen. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Spildevand

6. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra den nye gyllebeholder, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Landskabelige værdier

7. Der skal etableres og vedligeholdes 3 rækker læhegn i forlængelse af eksisterende læhegn vest for eksisterende gyllebeholder og plansiloer, som skitseret med blå farve på kort 3.

8. De med grøn farve anviste eksisterende læhegn på kort 3 skal bevares og vedligeholdes.
9. Nyt læhegn skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske. Hegnet skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af den nye gyllebeholder.
10. Såfremt hegn med blå eller grøn på kort 3 nedlægges, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme funktion.

Udnyttelse og bortfald

Ifølge lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug bortfalder godkendelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter, at godkendelsen er meddelt.

Den 1. august 2017 er der trådt en ny husdyrregulering i kraft. Af overgangsreglerne i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK nr. 916 af 23.6.2017) fremgår det, at en godkendelse meddelt efter §12 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter godkendelsen er meddelt. Det vil sige, at der reelt set er 6 år til at udnytte godkendelsen. Med udnyttet menes, at byggeriet faktisk er afsluttet.

Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet. Udnyttelse anses her for at foreligge, når de godkendte bygningsmæssige ændringer, udvidelser eller etableringer er gennemført.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse foreligger, når der har været en produktion svarende til mindst 25 procent af det godkendte.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 40 stk. 2, hvis der er væsentlige ændringer i bedst tilgængelige teknik, der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsen.

Meddelelsespligt – anlæg og arealer

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og udbringingsarealer. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 6. december 2017 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrlovens § 76 stk. 1. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret, jf. husdyrlovens §§ 84, 85, 86 og 87.

En klage skal indgives via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og på www.virk.dk, hvor man logger sig på, f.eks. med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen. Klagefristen udløber den 3. januar 2018 kl. 23:59.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. husdyrlovens § 90.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Husdyrbruget på Hostrupvej 43A har søgt om at etablere en gyllebeholder. Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelsen og indeholder en vurdering af de miljøpåvirkninger, som udvidelse og drift af husdyrbruget giver anledning til.

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourcerforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse og vejledning². Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til de anlægsnære påvirkninger (lugt, støj mm), dels i forhold til de naturmæssige forhold.

Beskrivelse og vurdering af ansøgningen

Henning Tang ønsker at etablere en 3.000 m³ gyllebeholder på Hostrupvej 43A, 6710 Esbjerg V. Dyreholdet er uændret på 284,7 DE. Der er desuden søgt om ændring af vilkår om afgræsning.

På vegne af ansøger har Sagro den 20. juli 2017 indsendt ansøgning om miljøgodkendelse via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været mailkorrespondance med ansøgers konsulent og ansøgningsskemaet er revideret og genindsendt. Det endelige ansøgningsskema (nr. 102013 version 2) er indsendt den 26. oktober 2017.

Tidligere godkendelser

Esbjerg Kommune har i september 2010 meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen fra 243,6 DE til 362,9 DE. Godkendelsen indeholdt desuden en udvidelse af stalden, som dog ikke er udnyttet, og derfor er retten til at etablere denne tilbygning bortfaldet.

Der er i maj 2013 meddelt tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen. Tillægget omhandler ændring af udbringningsarealer. Nærværende miljøgodkendelse meddeles således som tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen fra september 2010.

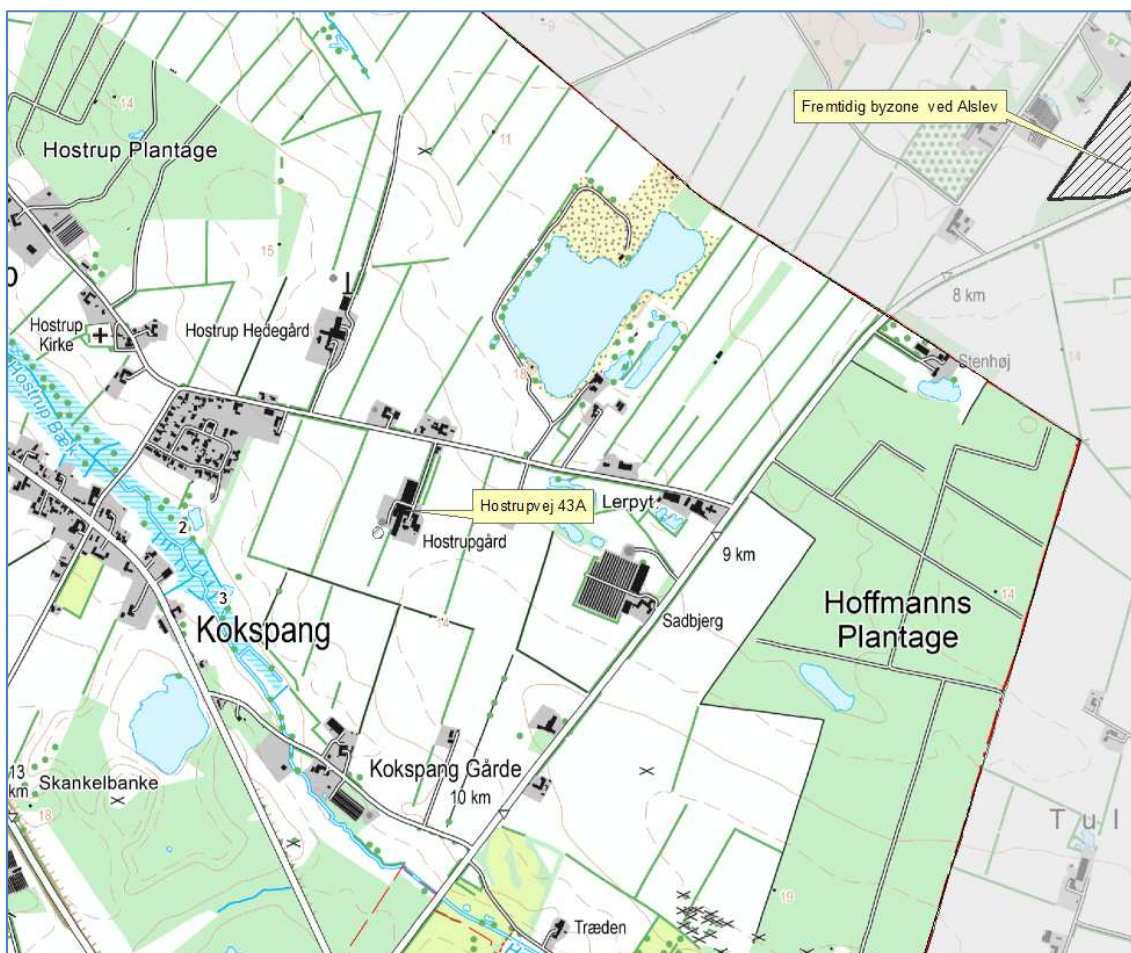
Af § 26 i husdyrloven fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget siden 1. januar 2007, dog højst over en 8 årig periode. I ansøgningen om udvidelse er nudrift således angivet til 251,9 DE, således at alle beregninger og vurderinger af miljøforhold medtager alle udvidelser siden januar 2010. Ændringen i antal DE i nudrift i forhold til godkendelsen fra september 2010 skyldes ændrede normtal.

---

² Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016) med senere ændringer; bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017); Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (nr. 865 af 23.06.2017) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "06-040-020 Hegnsgård" i Esbjerg Kommuneplan 2014-2026. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, pelsdyravl og lignende. Overflø-dige landbrugsbygninger kan bruges til andet erhvervsformål af håndværksmæssig karakter uden behov for større udbygning. Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger ca. 2,8 km fra eksisterende byzoneområde (Alslev by) og ca. 2,0 km fra planlagt byzone (erhvervsområde ved Alslev). Husdyrbruget ligger ca. 436 m fra samlet bebyggelse (Kokspang).

Nærmeste nabo Hostrupvej 41 ligger ca. 90 m nord for den store løsdriftsstald på husdyrbruget. Denne ejendom er imidlertid ejet af ansøgers kone, som er medejer af bedriften, så nærmeste nabobeboelse, hvortil der skal beregnes lugtgeneafstand er Hostrupvej 42A. Afstanden hertil er 137 m fra nærmeste stald og 290 m fra ny gyllebeholder.

Afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel 1. Afstanden er målt fra nybyggeri, hvis ikke andet er angivet.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	275 m	Fra gyllebeholder til Hostrupvej 41	50 m
Lokalplanområde	436 km	Kokspang	50 m
Byzoneområder	2,0 km	Erhvervsområde ved Alslev	50 m
Sommerhusområde	>50 m		50 m
Naboskel	119 m	Målt til skel mod vest	30 m
Beboelse på samme ejendom	59 m		15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m		25 m
Almen vandindvindingsanlæg	>500 m		50 m
Ikke almen vandindvindingsanlæg	88 m	Egen markvandsboring	25 m
Vandløb	509 m	Hostrup bæk	15 m /100 m for gyllebeholder til åbent vandløb
Dræn	>15 m		15 m
Sø	436 m	Beskyttet sø i moseområde	15 m/100 for gyllebeholder til sø > 100m ²
Offentlig vej	267 m	Hostrupvej	15 m
Naturområde omfattet af §7 i husdyrloven	>1000 m		10 m

Tabel 1. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Husdyrbruget opfylder afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- § 6: Afstande til nabobeboelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde samt områder i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål.
- § 7: Forbudszone for etablering, udvidelse eller ændring indenfor 10 m fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej, levnedsmiddelvirkning, naboskel og egen beboelse.

Husdyrbruget ligger endvidere mere end 300 m fra en beboelsesbygning uden landbrugspligt, der ligger i samlet bebyggelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til bolig- og erhvervsformål/offentlige formål. Dermed er husdyrbruget ikke omfattet af husdyrlovens § 20, der skal sikre at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget er placeret mindre end 300 m fra de nævnte områder.

Dyreholdets størrelse

Det nuværende og fremtidige dyrehold fremgår af tabel 2.

Dyreart	Nudrift 2009		Ansøgt godkendt drift 2010		Nedskrevet nuværende og fremtidig	
	Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE
Småkalv tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele areal)	40	10,81	46	12,43	33	8,92
Kvier/stude tung race (6-12 mdr.), Sengestald med spalter	26	9,26	46	17,19	37	13,18

(kanal, bagskyl eller ringkanal)					
Kvier/stude tung race (12-16 mdr.), Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	18	7,85			
Kvier/stude tung race (12-26 mdr.), Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)			108	55,77	85 43,89
Kvier/stude tung race (16-28 mdr.), Sengestald med spalter (kanal, linespil)	53	31,40			
Malkeko (10.412 kg EKM), tung race, Sengestald med spalter (kanal, linespil) + spalteskrabere	137	192,62	200	268,41	147 206,68
Tyrekalv tung race (40-230 kg), Dybstrøelse (hele arealet)			25	2,94	65 8,40
Ungtyr tung race (230-440 kg), Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)			25	6,12	15 3,67
I alt		251,9		362,9	284,7

Tabel 2: Husdyrbrugets dyrehold. Dyreenheder er beregnet efter bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Esbjerg Kommune har i september 2010 meddelt miljøgodkendelse til 200 malkekøer, 46 småkalve (0-6 mdr.), 154 opdræt (6-26 mdr.), 25 tyrekalve (40-230 kg) og 25 ungtyre (230-440 kg) svarende til 362,9 DE.

Ansøger har ikke udnyttet godkendelsen fuldt ud inden fristens udløb, og derfor er dyreholdet ved tilsyn den 29. maj 2017 nedskrevet pga. kontinuitetsbrud til 147 malkekøer, 33 småkalve (0-6 mdr.), 122 opdræt (6-26 mdr.), 65 tyrekalve (40-230 kg) og 15 ungtyre (230-440 kg) svarende til 284,7 DE. Dette dyrehold fastholdes med et nyt vilkår.

Besætningslisten i det centrale husdyrregister (CHR) viser et dyrehold på 152 køer, 132 kvier og 30 handyr. Besætningslisten angiver hvilke dyr der på udtrækstidspunktet den 20. oktober 2017 er registreret.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at 108 opdræt (12-26 mdr.) skal afgræsse i mindst 5 måneder uden for udbringningsarealet. Ligeledes er der stillet vilkår om, at 25 ungtyre (6 mdr. -440 kg) skal afgræsse i mindst 6 måneder udenfor udbringningsarealet.

Ansøger har i nærværende tillæg til miljøgodkendelsen ønsket at få fjernet ovennævnte vilkår om afgræsning. Vilkårene blev stillet pga. reduceret tildeling af kvælstof til udbringningsarealerne. Da der efter ændring af husdyrloven ikke skal stilles vilkår til udbringningsarealerne, ophæves disse.

Der stilles vilkår til husdyrbrugets maksimale produktion og til i hvilket omfang produktionen kan tillades af variere.

Driftsbygninger

I nærværende tillæg til miljøgodkendelse etableres en 3.000 m³ gyllebeholder.

På ejendommen vil der efter udvidelsen være følgende bygninger, som angivet i tabel 3.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang	Staldsystem
1	Løsdriftsstald stor	ca. 2.000 m ²	Sengestald med spalter (kanal og linespil) + skrabeanlæg
2	Løsdriftsstald lille	ca. 1130 m ²	Sengestald m/ spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)
3	Ungdyrstald	ca. 365 m ²	Dybstrøelse hele arealet
4	Foderlade	ca. 870 m ²	
5	Halmlade	ca. 300 m ²	
6	Maskinhus	ca. 600 m ²	
7	Plansilo	ca. 476 m ²	
8	2 plansiloer	ca. 1.100 m ²	
9	Vaskeplads/plansilo	ca. 100 m ²	
10	Eksisterende gylletank	ca. 1.520 m ³	
11	Ny gylletank	ca. 3.000 m ³	

Tabel 3: Bygningsforklaring

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 2.

Kort 2: Situationsplan

I ansøgningssystemet på husdyrgodkendelse.dk har ansøger anført hvordan dyreholdet er placeret i de enkelte stalde og hvilket staldsystemer der er etableret. Der sker ingen ændringer i dyreholdet eller staldsystemer. Placeringen af dyr og staldsystem fremgår af tabel 4:

Staldafsnit	Dyreart	Antal		Staldsystem	
		Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Bygning 1 Løsdriftsstald stor	Malkeko, tung race	147	147	Sengestald med spalter (kanal og linespil) + spalte-skrabere	Sengestald med spalter (kanal og linespil) med skraberanlæg + spalteskrabere
Bygning 2 Løsdriftsstald lille	Kvie / stud, tung race (12 – 26 mdr.)	85	85	Sengestald m/ spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Sengestald m/ spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Kvie / stud, tung race (6-12 mdr.)	37	37		
	Ungtyre, tung race (230-440 kg)	15	15		
Bygning 3 Ungdyrstald	Småkalve, tung race (0-6 mdr.)	33	33	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)
	Tyrekalve, tung race (40-230 kg)	65	65		

Tabel 4: Oversigt over staldsystemer og dyrehold i de enkelte stalde.

Da dyreholdet er nedskrevet i forhold til den i september 2010 godkendte produktion, finder Esbjerg Kommune, at der skal stilles vilkår som fastholder, at ansøger anvender de staldsystemer og teknologier, som der er oplyst om i ansøgningen. På den baggrund stilles vilkår om, at de i tabel 4 anførte dyr går på de i tabellen oplyste staldsystemer.

Foder

Forholdene omkring foder m.m. er beskrevet i miljøgodkendelse fra september 2010. Nærværende tillæg til miljøgodkendelse medfører ingen ændringer.

Drift af ensilageopbevaring, herunder ensilage i markstakke, skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. På husdyrbruget opbevares ensilage i plansiloer. Afhængigt af udbyttet de enkelte år, kan der forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak. I forbindelse med opbevaring af ensilage på markarealer, fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at næringsstoffer fra ensilagerester og lignende skal kunne optages af de efterfølgende afgrøder.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til opbevaring af ensilage i markstak. Det vurderes ikke, at der er behov for yderligere vilkår.

Gødningsproduktion

Gødningsproduktionen er oplyst i ansøgningen og fremgår af tabel 5.

	Mængder	Opbevaringsanlæg
Flydende husdyrgødning	6.620 m ³	Ny gyllebeholder på 3.000 m ³ . Gyllebeholder på 1.520 m ³ . Gyllekanaler på 1.500 m ³
Dybstrøelse	140 m ³	Markstak 140 m ³

Tabel 5: Opbevaringskapacitet. Gødningsproduktionen er beregnet ud fra, at dyrene er på stald hele året.

Mængden af flydende husdyrgødning er inklusiv drikkevandsspild og andet spildevand/restvand der ledes til gyllebeholderen. Der tilledes desuden ca. 1.200 m³ overfladevand fra plansiloer.

Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning svarer til ca. 11 måneder, mens opbevaringskapaciteten for fast husdyrgødning svarer til mindst 12 måneder. Dermed er husdyrgødningsbekendtgørelsens³ krav til opbevaringskapacitet opfyldt.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes nu at være tilstrækkelig reguleret ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til opbevaring af kompostlignende dybstrøelse i marken (vilkår 12 og 13). Jf. ovennævnte ophæves vilkår 12 og 13.

Udbringningsarealer

Der er foretaget ændringer af husdyrloven, som trådte i kraft den 2. marts 2017. Det fremgår af husdyrloven, at vilkår vedrørende udbringningsarealer der er fastsat i tilladelser og godkendelser efter §§ 10-12 bortfalder den 1. august 2017.

Derfor bortfalder alle vilkår i tillæg (nr. 1) til miljøgodkendelsen fra maj 2013.

Der er i ovennævnte tillæg stillet vilkåret om, at den fredede del af "Præstevejen" ikke må benyttes som transportvej til udbringningsarealer. Selv om vilkåret er bortfaldet, er bestemmelsen fortsat gældende, da en del af "Præstevejen" er omfattet af fredning, og skal opretholdes i dens oprindelige tilstand som hjulvej. Tunge transporter med landbrugsmaskiner vil vanskeliggøre dette.

Energi- og vandforbrug.

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse af vand- og energiforbruget. Energi- og vandforbruget er i dag lavere end dengang ansøgt. Det skyldes, at husdyrproduktionen ikke er kommet op på den fulde ansøgte produktion. Ud over dette, er der ikke ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår (nr. 16) om, at der skal foretages kvartalsvis registrering af vand- og energiforbruget. På grund af Esbjerg Kommunes ændrede praksis på området, ophæves vilkår 16 og erstattes af et nyt vilkår med årlig registrering af vand- og energiforbruget.

³ Bekendtgørelse nr. 865 af 23.06.2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Råvarer og hjælpestoffer

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af råvarer og hjælpestoffer. Der er ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

Alle olietanke er nu omfattet af bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke m.v. derfor ophæves vilkår 18 i miljøgodkendelsen fra september 2010.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier samt til tankning. Det vurderes, at der ikke er behov for at stille supplerende vilkår.

Affald

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse af ejendommens affaldsproduktion og håndtering heraf.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til opbevaring og bortskaffelse af affald. Det vurderes ikke, at der er behov for at stille supplerende vilkår.

Spildevand/restvand

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af ejendommens spildevandsafledning. Der sker ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til vedligeholdelse af drikkevandssystemet og afløbsplan.

Der tilføjes et nyt vilkår om afløbsplan i forbindelse med etablering af gyllebeholderen, for at dokumentere afløbsforholdene.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener fra fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Påvirkning af den omgivende natur behandles nedenfor i afsnittet om husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne - naturmæssige forhold.

Lugt

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af ejendommens lugtpåvirkning. Da dyreholdet er reduceret i forhold til den ansøgte produktion i 2010, er lugtpåvirkningen ligeledes reduceret.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til håndtering af husdyrgødning og øvrige lugtgener. Det vurderes, at der ikke er behov for at stille supplerende vilkår.

Støj og transport

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af støj og transport. Da dyreholdet er reduceret i forhold til den i 2010 ansøgte produktion, er antallet af transporter ligeledes reduceret.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til maksimal støjbelastning. Det vurderes, at der ikke er behov for at stille supplerende vilkår.

Støv, fluer og skadedyr

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af støv, fluer og skadedyr. Der sker ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener samt vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr.

Der er ligeledes stillet vilkår (nr. 38) om, at skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Retningslinjerne udarbejdes nu af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Derfor tilrettes vilkåret, så der henvises til Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af lyspåvirkningen. Der sker ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til hvornår lyset skal være slukket eller dæmpet. Det vurderes, at der ikke er behov for at stille supplerende vilkår.

Driftsforstyrrelser og uheld

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af håndtering af mulige driftsforstyrrelser og uheld. Der sker ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til, at der skal foreligge en beredskabsplan, som skal revideres årligt. Det vurderes, at der ikke er behov for at stille supplerende vilkår.

Landskab og kulturmiljø

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug fremgår det, at det påhviler kommunen at varetage hensynet til de landskabelige værdier. Kommunen skal i den forbindelse foretage en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Placering og erhvervsmæssig nødvendighed:

I forbindelse med udvidelsen opføres der en gyllebeholder med 3.000 m³ opbevaringskapacitet i tilknytning til eksisterende gyllebeholder på ejendommen. Beholderen har en forventet højde over terræn på 3-4 m.

Ud fra beholderens størrelse vurderes det, at beholderen ikke er usædvanlig stor i forhold til øvrig bebyggelse i området. Med en samlet opbevaringskapacitet på ca.

11 mdr. af den samlede gylleproduktion på husdyrbruget, vurderes det desuden, at beholderen ikke er usædvanlig stor i forhold til dyreholdets størrelse. Beholderen betragtes derfor som erhvervsmæssig nødvendig for driften af ejendommen.

Landskabelige hensyn og vurdering:

Esbjerg Kommune har i miljøgodkendelse af september 2010 godkendt en gyllebeholder med 3.000 m³ opbevaringskapacitet på samme placering som det ansøgte. Anlægget er ikke blevet opført, men beskrivelser i miljøgodkendelsen herunder bindinger i Esbjerg Kommuneplan 2014 – 26 er uændret.

Ansøger påtænker i forbindelse med det ansøgte projekt at forlænge eksisterende læhegn vest for ejendommen med ca. 15 m mod syd for at forhindre indsyn til gyllebeholderne fra vest.

Esbjerg Kommune har foretaget en ny vurdering af den ansøgte placering, og finder at eksisterende bygninger, eksisterende beplantning og ny planlagt beplantning er tilstrækkelig til at afskærme beholderen set fra nord, syd, øst og vest.

Da gyllebeholderen opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse vurderes det, at det ansøgte projekt på vilkår er foreneligt med de landskabelige hensyn på stedet.

For at sikre at landskabet ikke lider overlast, stilles der vilkår om etablering af beplantning samt bevarelse, vedligeholdelse og genplantning af eksisterende læhegn. Det vurderes, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår sikres indpas i landskabet.

Vilkår til det ansøgte:

- Der skal etableres og vedligeholdes 3 rækker læhegn i forlængelse af eksisterende læhegn vest for eksisterende gyllebeholder og plansiloer, som skitseret med blå farve på kort 3.
- De med grøn farve anviste eksisterende læhegn på kort 3 skal bevares og vedligeholdes.
- Nyt læhegn skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske. Hegnet skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af den nye gyllebeholder.
- Såfremt hegn med blå eller grøn på kort 3 nedlægges, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme funktion.

Kort 3: Læhegn omkring ejendommen.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold.

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug⁴ er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak. Dette beskyttelsesniveau skal anvendes ved vurdering af, om husdyrbruget medfører væsentlige virkninger på miljøet. I særlige tilfælde kan der stilles vilkår, der rækker udover det fastsatte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁵, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

⁴ Bekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁵ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter et generelt krav om reduktion af ammoniakemissionen fra husdyrbrug i forhold til et referencestaldsystem. Det generelle reduktionskrav gælder for udvidelsen, samt for stalde der renoveres. Ved nyetableringer gælder kravet hele det nyetablerede anlæg. Niveauet for reduktionskrav fastlægges i forhold til ansøgningstidspunktet.

Samlet falder ammoniakfordampningen fra 2.614 kg N/år til 2.006 kg N/år i forhold til det i september 2010 godkendte projekt. Det skyldes, at dyreholdet ikke er udvidet fuldt ud, som ansøgt i 2010.

På ejendommen Hostrupvej 43A sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlægget vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes godkendelsen ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med naturvurderingen.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder indenfor 1.000 meter fra anlæg

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 m fra ejendommens anlæg. Der er tale om mose, enge og søer. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 15,9 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer. Omkring Hostrupvej 43A er baggrundsbelastningen på gennemsnitlig 16,2 kg N/ha/år.

Det fremgår af forarbejderne til husdyrloven (lovforslag L12 og efterfølgende lov nr. 122/2011) og gældende klagenævnspraksis (jf. NMK-132-00091 og NMK-132-00109), at overholdelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau som altovervejende hovedregel vil være tilstrækkeligt til, at undgå væsentlig miljøpåvirkning med ammoniak. Det kan dog i helt særlige tilfælde, herunder i særlig grad hvis Natura 2000-kortlægningen ikke er korrekt, være behov for at foretage en konkret vurdering efter habitatreglerne.

I den konkrete sag vurderes det ud fra Esbjerg Kommunes kendskab til området og den stedlige kortlægning, at der ikke er grund til at tro, at kortlægningen er utilstrækkelig. På den baggrund vurderes det, at omkringliggende habitatnaturtypelokaliteter ikke lider skade ved det ansøgte.

Vurdering i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur

Repræsentative naturområder inden for 1.000 m fra anlægget er blevet nummereret med et tal svarende til punkterne angivet på oversigtskortet (kort 4).

Kort 4: Anlægget med omkringliggende naturområder og nummererede naturpunkter. Cirklen har en radius på 1.000 m.

I tabel 6 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af mer- og totaldeposition, afstand til anlæg, andre husdyrbrug, der bidrager kumulativt samt naturkategori og beskyttelsesniveau. Naturkategori defineres som i bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, der også fastsætter beskyttelsesniveauet for henholdsvis kategori 1, 2 og 3 natur.

Naturpunkt (nr. og naturtype)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Afstand fra anlæg (m)	Naturkategori	Kumulation*	Beskyttelsesniveau**
1. Mose	0,0	0,9	327	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
2. Mose	0,0	0,3	541	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
3. Eng	0,0	0,2	490	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering

Tabel 6. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

* Antal andre husdyrbrug der bidrager til kumulation.

**Jf. husdyrgodkendelses-bekendtgørelsens bilag 3.

For husdyrbrug over 15 DE gælder, at disse ikke må etableres, udvides eller ændres, såfremt de ligger mindre end 10 m fra de naturområder, der er nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 1 og 2 natur). I den konkrete sag ligger der ikke naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 inden for 10 m fra anlægget.

Det fremgår af tabel 6, at der sker afsætning af ammoniak på lokaliteterne med nummer 1 og 2, der vurderes at være kategori 3-natur. Det fremgår ligeledes af tabellen at husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt.

Kategori 3-naturlokaliteter kan ifølge husdyrloven sikres mod merbelastning med ammoniak, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Det vurderes, at overholdelse af dette beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre mod tilstandsændring af lokaliteterne og er i overensstemmelse med gældende klagenævnspraksis på området (jf. NMK-132-00522).

Der er ingen kategori 1 og 2 natur i nærheden af anlægget. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

Vurdering i forhold til naturlokaliteter ikke omfattet af kategori 1-3

Husdyrlovens beskyttelsesniveau omfatter langt størsteparten af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelt lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om nogle søer og ferske enge omkring anlægget.

Der er registreret flere søer indenfor 1.000 m fra anlægget (kort 4). For små søer i agerlandet gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning af søerne fra anlægget vil være af mindre betydning og ikke væsentlig.

For de omkringliggende ferske enge gælder, at der ikke er registreret særligt ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne.

Det vurderes samlet, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturlokaliteter, som ikke er omfattet af kategori 1-3 ved det ansøgte. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen.

Bilag IV-arter

I forbindelse med miljøvurderingen af et husdyrbrug skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævnspraksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

I den konkrete sag er der ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 1.000 meter fra anlægget. Der er således ikke grund til at tro, at der vil ske skade på arterne selv eller deres yngle- eller rastesteder. Der henvises til godkendelsens afsnit om bilag IV-arter.

Samlet vurdering af ammoniakpåvirkning af omgivende natur

De beregnede belastninger af de omgivende naturlokaliteter er lavere end husdyrlovens beskyttelsesniveau, således som det er fastlagt i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, beskyttede arter, samt vurderingen vedrørende kumulative effekter fra omgivende husdyrbrug, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg

Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 1.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 2,2 km fra anlægget. Det drejer sig om habitatområde nr. 78 – Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, fuglebeskyttelsesområde 49. – Engarealer ved Ho Bugt og Ramsar område nr. 27 – Vadehavet. Området modtager en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år fra ejendommen.

Selvom belastningen er lille, påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre at de særlige beskyttelsesinteresser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt eller når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

En konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området. Der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ud fra et videnskabeligt synspunkt, ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet.

Godkendelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i bilag 3 til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet i bilag 3, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at der ikke er forhold der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring anlægget. Områdernes bevaringsmålsætning fremgår af de vedtagne Vand- og Natura 2000-planer. Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 fremgår følgende:

“Det fremgår af de gældende Natura 2000-planer for perioden 2016-21, at reduktion af kvælstofdeposition fra landbrugsdrift på Natura 2000-områdernes habitatnaturtyper ikke indgår i planernes indsatsprogram, men sker gennem lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Med overholdelse af beskyttelsesniveauerne fastlagt i nærværende bekendtgørelse og i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. gennemføres den nævnte reduktion af kvælstofdepositionen på de ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områderne. Miljøgodkendelse af husdyrbrug, herunder kravene i dette bilag, bidrager til opfyldelsen af Natura 2000-planernes målsætninger ved overholdelse af de i ovennævnte bekendtgørelser fastlagte beskyttelsesniveauer. Husdyrgodkendelser, herunder kravene i dette bilag, bidrager til gennemførelsen af vandområdeplanlægningen efter vandrammedirektivet. Direktivet er gennemført ved lov om vandplanlægning og senest udmøntet i vandområdeplaner 2015-2021 (2. planperiode).”

Vand- og Natura 2000-planerne giver derfor ikke i sig selv anledning til en skærpelse af beskyttelsesniveauerne nedenfor.

Med hensyn til det nævnte fuglebeskyttelsesområde og Ramsar-område, vurderer Esbjerg Kommune, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre påvirkning af de fuglearter områderne skal beskytte (udpegningsgrundlaget fremgår af bilag 2). I vurderingen er der lagt vægt på, at anlægget ikke vurderes at give anledning til tilstandsændring af de omgivende naturområder og dermed levesteder for fuglene.

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune samlet ud fra ovenstående afsnit vedrørende vurdering af naturområder inden for 1.000 m fra anlæg, herunder den kumulative effekt fra andre ejendomme, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper områderne er udpeget for at beskytte. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt. Kommunen finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlægget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes forekomst. De danske arter på habitatdirektivets bilag IV kan endvidere ses i denne godkendelses bilag 2.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidssnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaikguldsmed (ca. 28,3 km SØ for anlægget), grøn kølleguldsmed (ca. 28,3 km SØ for anlægget), strandtudse (ca. 11,7 km S for anlægget), løgfrø (ca. 25,9 km SØ for anlægget), stor vandsalamander (ca. 28,1 km SØ for anlægget) og birkemus (ca. 1,6 km SØ for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde og sommer- og vinterophold. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området omkring anlægget. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes ved etablering og driften af anlægget.

Især solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirben. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder omkring ejendommens anlæg.

Odder er tilknyttet vandløb og søer, hvor de søger føde. Opsplitning af bestande og levesteder, forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder samt ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder kan true odderen. Det vurderes jf. vurderingerne i afsnittet om påvirkning af omgivende natur ammoniak fra anlægget, at det ansøgte ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af vandløb og søer i nærheden af ejendommens anlæg herunder evt. raste- og ynglesteder for odder ved Hostrup Bæk.

Arterne snæbel og marsvin er tilknyttet Vadehavet og tilhørende vandløb. Disse arters yngle- og rastesteder kan, grundet deres særlige karakter og udstrækning, ikke forventes at blive påvirket væsentligt af ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de omgivende vandløb og marine områder (Vadehavet), som de nævnte arter benytter som raste- og ynglesteder.

Samlet konkluderes det på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantearter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug skal kommunen sikre sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Ved fastlæggelse af den "bedste tilgængelige teknik" anvendes Miljøstyrelsens BAT standardvilkår. BAT standardvilkårene anviser en metode til at fastlægge emissionsgrænseværdier for husdyrbrugets samlede anlæg.

Grundlaget for reduktionen i næringsstofforureningen er i lovgivningen baseret på, at der kan anvendes differentierede virkemidler. Det er således op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i anvendelse for at opfylde emissionsgrænseværdien.

En ansøgning om miljøgodkendelse skal indeholde en redegørelse for husdyrbrugets valg eller fravalg af BAT beskrevet i Miljøstyrelsens vejledninger, Miljøstyrelsens BAT-blade og teknologibeskrivelser, Landscentret BAT-byggeblade samt BREF-dokumentet for intensiv svine- og fjerkræavl. BREF-dokumentet er ikke gældende for kvægbrug, men selve principperne i BREF-dokumentet, vurderes dog også at kunne anvendes for kvægbrug.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak (stald og lager)

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdien⁶ for ammoniak ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen.

⁶ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer), Miljøstyrelsen maj 2011.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget, hvor der særligt skelnes mellem eksisterende og nye staldanlæg. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

I nærværende tillæg ændres der ikke på staldsystemer, men dyreholdet er reduceret i forhold til det tidligere anmeldt dyrehold.

Ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår kan emissionsgrænseværdien for den samlede, årlige ammoniakemission fra anlægget, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, beregnes til 2.006 kg NH₃-N. Beregninger af emissionsniveauet fremgår af ansøgningen.

I ansøgningen på Hostrupvej 43A er der en samlet årlig ammoniakemission på 2.006 kg NH₃-N. Da dette niveau for ammoniakemission er lig eller mindre end den vejledende emissionsgrænseværdi vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse ammoniakemissionen fra stald og lager ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er primært knyttet til valg af staldsystem/-teknologi, fodringstiltag, samt opbevaring af husdyrgødning.

De virkemidler der er anvendt fremgår af følgende redegørelse vedrørende staldindretning, fodringstiltag og opbevaring af husdyrgødning.

Staldsystem/-teknologi

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der redegjort for og vurderet på BAT vedrørende staldsystem/-indretning. Der sker ingen ændring i staldsystem/-indretning i forbindelse med nærværende tillæg, men der er sket en reducere i antallet af dyr i de enkelte stalde.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til staldsystem og til skrabning af spalter og tværgange. Det vurderes, at der ikke er behov for supplerende vilkår.

Fodringstiltag

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der redegjort for og vurderet på BAT vedrørende fodringstiltag. Der sker ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

Opbevaring af husdyrgødning

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der redegjort for og vurderet på BAT vedrørende opbevaring af husdyrgødning. Der sker ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ved fodring af malkekvæg vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, som overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidternes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Samtidig medfører manglende viden

om fordøjeligheden af foderets fosforindhold, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, som tager hensyn her- til.

Da der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier til at reducere fosforudledning via fodring vurderer Esbjerg Kommune, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse fosforudledningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Øvrige parametre ved vurdering af "bedst tilgængelig teknik"

Vurderingen af BAT i forbindelse med ændring på Hjortlundvej 43A foretages også i forhold til følgende parametre:

- Management
- Forbrug af vand og energi
- Udbringning af husdyrgødning

Det fremgår af Miljøstyrelsens BAT standardvilkår, at kommunen ved vurderingen af ovennævnte punkter kan anvende BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Miljøstyrelsen finder, at elementerne i BREF-dokumentet også kan anvendes for husdyrbrug med kvægbrug.

Management

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der redegjort for og vurderet på BAT vedrørende management. Der sker ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der stillet vilkår om kvartalsvis registrering af vand- og energiforbrug. Dette vilkår ændres til årlig registrering pga. Esbjerg Kommunes ændrede praksis på området.

Forbrug af vand og energi

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der redegjort for og vurderet på BAT vedrørende vand- og energiforbrug. Der sker ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet.

Som nævnt under management stilles der i godkendelsen vilkår om, at der minimum sker en årlig registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette.

Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken til arealet og afgrødernes behov. Det er BAT at undgå at sprede gødningen, når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne, samt at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer.

Alle disse tiltag er implementeret i dansk lovgivning. Heraf kan nævnes harmoni- krav samt bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i marken samt krav til kvælstofudnyttelse. Der er endvidere krav om, at der skal planlægges samt føres journal over gødningsudbringningen, hvilket foretages via mark- og gødningspla- ner. Desuden er der fastsat specifikke regler for, hvornår og hvordan husdyrgød- ning må udbringes.

Samlet set vil den generelle regulering føre til, at udbringningen af husdyrgødning vil ske i overensstemmelse med BAT. Esbjerg Kommune vurderer således, at det ansøgte overholder BAT, og at det ikke er nødvendigt at stille skærpede krav til udbringning af husdyrgødning.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknik"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter. Det vurderes, at det som følge af BAT redegørelsen ikke er nødvendigt at skærpe det gældende beskyttelsesniveau.

I forbindelse med næste revurdering af miljøgodkendelsen vil der ske en vurdering af hvorvidt husdyrbruget fortsat opfylder kravene til anvendelse af "bedste tilgængelige teknik" og herunder en vurdering af behovet for reovering af staldene.

Ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler, gylletanke, mødding- og ensilagepladser vil blive rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning og ensilage-saft.

Esbjerg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet. Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare. Der stilles ikke nye vilkår.

Høring

I forbindelse med den 3 ugers offentlige høring er der ikke kommet bemærkninger til projektet.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1

Vilkår for husdyrbruget jf. miljøgodkendelse fra september 2010.

Vilkår der er blevet ophævet jf. tillæg til miljøgodkendelse fra maj 2013 eller via nærværende tillæg er overstreget. Desuden er vilkår vedr. udbringningsarealer, som er ophævet ved lov ligeledes overstreget. Vilkår der er ændret redaktionelt er skrevet med kursiv.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

1. ~~Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:~~

	Alder	Antal årsdyr	DE	Antal måneder på græs pr. år uden for udbringningsareal
Malkekøer, tung race		200	266,9	
Kvier/stude tung race	12-26 mdr.	108	58,5	5
Kvier/stude tung race	6-12 mdr.	46	17,2	
Ungtyre, tung race	6 mdr. - 440 kg.	25	6,3	6
Småkalve	0-6 mdr.	46	12,4	
Tyrekalve	0-6 mdr.	25	2,9	
I alt			364,3	

2. ~~Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 1. august ikke overstige 364,3 dyreenheder.~~
3. Antallet af dyr indenfor hver dyrekategori må maksimalt variere med 10 %. Summen af ungtyre og tyrekalve må dog variere 10 % tilsammen (± 2 DE).
4. ~~108 kvier (12-26 mdr.) skal være udegående uden for udbringningsarealet i mindst 5 måneder pr. år.~~
5. ~~25 ungtyre (6 mdr. - 440 kg) skal være udegående uden for udbringningsarealet i mindst 6 måneder pr. år.~~
6. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden om besætningens / produktions størrelse 2 år efter godkendelsens dato.

Indretning og drift

7. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
8. ~~Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der er beskrevet i miljøgodkendelsen og det tilhørende ansøgnings-skema 8133 version 7, og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.~~
9. Husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

- ~~10. I alle staldafsnit skal staldsystemet leve op til BAT senest ved næste gennemgribende reovering om 15-20 år.~~

Husdyrgødning og ensilage

11. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lignende skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- ~~12. I det omfang kompostlignende dybstrøelse opbevares i marken, skal opbevaringen ske i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens vejledning september 2004 eller senere udgave. Vejledningen er vedlagt som bilag 2.~~
- ~~Oplaget må ikke placeres i nitratfølsomme indvindingsområder eller på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Oplaget må ikke placeres på arealer, der skrånede ned mod vandløb.~~
- ~~13. Opbevaring af kompostlignende dybstrøelse i marken må ikke være placeret nærmere end 300 m fra § 7 beskyttet hede, som fremgår af kort 10.~~
14. I det omfang der opbevares ensilage i marken, skal ensilageoplaget overholde afstandskravene i husdyrlovens § 8. Ensilagestakke må ikke placeres i nitratfølsomme indvindingsområder. Oplaget må ikke placeres på arealer, der skrånede ned mod vandløb. Markstakke må højst ligge samme sted i 24 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.
15. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet.

Energi- og vandforbrug

16. *Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug for at holde fokus på forbruget og muligheden for at reducere dette.*
17. Der skal etableres en vold omkring boring til markvanding til beskyttelse mod forurenede overfladevand.

Råvarer og hjælpestoffer

- ~~18. Oliekanke skal drives jf. Miljøministeriets gældende bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af oliekanke mv. (På godkendelsestidspunktet Bekendtgørelse nr. 724 af 8. juli 2008).~~
19. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
20. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

21. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

22. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.
23. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning

- ~~24. Den udvidede løsdriftsstald (jf. kort 3, bygning nr. 1.1.1) skal indrettes som sengestald med spaltegulv, kanal og linespil eller tilsvarende staldsystem med en ammoniakfordampning på samme niveau eller lavere.~~
25. Spalter i løsdriftsstald (bygning nr. 1.1.1) skal rengøres med spalteskrabere, så det sikres, at gødning og urin hurtigt fjernes fra spaltegulvet og ledes til gødningskanalerne. Spalter skal rengøres med spalteskrabere 6 gange i døgnet.
26. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal rengøres manuelt mindst 2-3 gange dagligt.
- ~~27. Udbringning af gylle på græsmarker og ubevoksede arealer, beliggende indenfor 1000 m bufferzone omkring kvælstoffølsomme områder, skal ske ved nedfældning. Områderne fremgår af kort 10.~~

Spildevand

28. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
29. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra staldudvidelser (bygning 1.1.1 og 1.1.3 jf. kort 3), skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune inden byggeriet påbegyndes.

Lugt

30. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
31. Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel af husdyrgødning fra anlæggene lørdag eller søn- og helligdage.

Transport

- ~~32. Udbringning af husdyrgødning med gyllevogn, som kræver kørsel gennem byområde, må ikke foretages på lørdage, samt på søn- og helligdage.~~

Støj

33. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende værdier.

	Tidsrum	max. Lydniveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

34. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at ovennævnte er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt. Dokumentationen skal ske under forhold, hvor husdyrbrugets er i fuld normal drift.
35. Dokumentationen skal ske i form af resultatet af en støjmåling udført som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984 eller af beregninger udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A.)
36. Målingerne eller beregningerne skal foretages af et målefirma / institut, som er uvildigt, og akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Miljømåling - ekstern støj".

Støv

37. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

38. *Der skal overalt på ejendommen udføres og dokumenteres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.*
39. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Lys

40. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
41. Lyset i staldbygningerne skal i tidsrummet 00:00-05:00 slukkes eller sænkes til under 10 lux.

Landskabelige værdier

42. Læhegnet vest for ejendommen skal forlænges med ca. 15 m mod syd for at hindre indsyn til gylletanke fra vest.

Vilkår for husdyrbrugets udbringningsarealer

Arealer

- ~~43. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer der fremgår af kort 4 og tabel 4.1.3 i ansøgningen.~~

Bilag IV arter

- ~~44. Der må ikke udbringes husdyrgødning i en zone nærmere end 2 m fra grusgravet sø nord for mark nr. 5-0, se kort 13.~~

Nitrat til overfladevand

- ~~45. Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 3,1 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår, artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødskning.~~
- ~~46. Den samlede tilførsel af husdyrgødning på ejede og forpagtede arealer må ikke overstige 1,51 DE/ha.~~

Generelle vilkår

Egenkontrol

47. Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende husdyrproduktion på ejendommen. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagterifregninger eller lign. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse.

Opgørelse af dyreholdet på ejendommen skal for malkekøer, kvier og småkalve ske som et årgennemsnit af antal dyr for hver enkelt dyreart på grundlag af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

For tyrekalveproduktionen skal opgørelsen ske ud fra antal producerede dyr pr. år.

- ~~48. I tilfælde af etablering af oplag af kompost i marken, skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag, som skal fremvises ved miljøtilsyn. Registreringen skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om placering af markstakke, jf. bilag 2.~~
49. Logbog, servicefaktura eller lignende, der dokumenterer, at skrabere er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
50. Enhver form for driftsstop af skrabere skal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed.

Uheld

51. Der skal udarbejdes en beredskabsplan som fastlægger, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.
  - Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
  - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
  - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
52. Beredskabsplanen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Ophør

53. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Krav til udnyttelse af godkendelse og revurdering

54. ~~Godkendelsen bortfalder, såfremt det ansøgte projekt ikke er påbegyndt inden 2 år fra godkendelsens meddelelse.~~
55. ~~Udvidelse til 364,3 dyreenheder skal være gennemført inden 5 år. Er der inden 5 år fra meddelelse af godkendelsen foretaget en mindre udvidelse end planlagt, jf. godkendelsens omfang, bortfalder den del af godkendelsen som ikke er blevet udnyttet.~~
56. ~~Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.~~

Vilkår for husdyrbruget jf. tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse fra maj 2013.

Vilkår der er blevet ophævet jf. nærværende tillæg er overstreget. Desuden er vilkår vedr. udbringningsarealer, som er ophævet ved lov ligeledes overstreget. Vilkår der er ændret redaktionelt er skrevet med kursiv.

Vilkår for husdyrbrugets udbringningsarealer

1. Vilkår 43, 45 og 46 i miljøgodkendelsen fra 2010 ophæves.
2. ~~Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer, der fremgår af kort 1 og arealtabellen i ansøgningen. Hvis det ikke kan løvliggøres, at skovområder er fældet, og arealerne inddraget til landbrugsjord (jf. bilag 1, kort 7), må de pågældende arealer fra afgørelsen foreligge ikke indgå som udspretningsareal.~~
3. ~~Indenfor planperioden må bedriftens arealer maksimalt tilføres 338,23 dyreenheder i kvæggødning og 54,50 dyreenheder i minkgødning pr. år, svarende til i alt 392,73 DE/år.~~
4. ~~Der må udbringes højst 5.500 kg N/år og 500 kg P/år med anden organisk gødning end husdyrgødning. Ved tilsyn skal der foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år, f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber.~~
5. ~~Hvis tilførslen af husdyrgødning til bedriftens arealer ændres (anden dyretype eller fordeling) skal der kunne forevises dokumentation for, at indholdet af næringsstoffer i den udbragte mængde husdyrgødning maksimalt indeholder 39.906 kg Total N og 6.638 kg Total P og at den udbragte mængde husdyrgødning maksimalt svarer til 392,73 DE/år.~~

~~Beregningen af kg N og kg P skal ske efter de til enhver tid gældende normaltal for indholdet af kvælstof og fosfor i husdyrgødningen.~~

6. ~~Hvis miljøgodkendelsen ikke er fuldt udnyttet, kan der suppleres med anden organisk gødning under forudsætning af,
  - at kvælstoftabet fra markerne ved anvendelse af anden organisk gødning ikke overstiger det kvælstoftab, der vil være ved den godkendte drift.
  - at den udbragte mængde fosfor ved anvendelse af anden organisk gødning, ikke overstiger den udbragte mængde fosfor ved den godkendte drift.
  - at reglerne, i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål, er overholdt.~~

~~Der skal indsendes dokumentation herfor i forbindelse med anvendelsen af anden organisk gødning.~~

Transport

7. ~~Den fredede del af "Præstevejen" må ikke benyttes som transportvej til udbringningsarealer.~~

Natur

8. — I en 10 m bræmme langs beskyttede hedeareal og i en 10 bræmme i kanten af mark 18-0 skal flydende husdyrgødning nedfældes, eller alternativt udbringes forsuret. I de samme bræmmer må fast husdyrgødning/dybstrøelse ikke udsprede. Bræmmerne kan ses på kort 4 i bilag 1.

Nitrat til overfladevand

9. — Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 11 % efterafgrøder, ud over de til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, uanset det generelle krav til efterafgrøder opfyldes ved hjælp af andre virkemidler i henhold til Plantedirektoratets regler eller overføres til andre år. Disse efterafgrøder skal fremgå af gødningsregnskabet og skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår f.eks. artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødskning.

Krav til udnyttelse af godkendelse

10. — Vilklårene i denne godkendelse skal være opfyldt fra den dato, hvor der første gang modtages minkgylle eller Fertigro til udbringning. Vilklåret til andelen af efterafgrøder skal opfyldes når det er muligt af hensyn til markdriften, dog senest planåret efter modtagelsen af minkgylle/Fertigro.
11. — Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år. Med udnyttes menes, at der er modtaget minkgylle eller Fertigro til udspredning.
12. — Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Bilag 2

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse, samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde

Arter:

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)

1103 Stavsild (*Alosa fallax*)

1106 Laks (*Salmo salar*)

1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

1351 Marsvin (*Phocoena phocoena*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

1364 Gråsæl (*Halichoerus grypus*)

1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)

Naturtyper:

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand

1130 Flodmundinger

1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe

1150 * Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1170 Rev

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand

1320 Vadegræssamfund ¹⁾

1330 Strandenge

2110 Forstrand og begyndende klitdannelser

2120 Hvide klitter og vandremiler

2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)

2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)

2160 Kystklitter med havtorn

2170 Kystklitter med gråris

2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter

2190 Fugtige klitlavninger

2310 Indlandsklitter med lyng og visse

2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene

3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden

3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

3160 Brunvandede søer og vandhuller

3260 Vandløb med vandplanter

4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop

7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tør

7230 Riggær

9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund

91D0 * Skovbevoksede tørvemoser

91E0 Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld

¹⁾ Vadegræs er indført (ca. 1930) til Danmark og er invasiv. Typen kræver derfor ikke beskyttelse

Udpegningsgrundlag - fuglebeskyttelsesområder:

Y=Ynglende i.h.t. DMU's database

T=Trækkende i.h.t. DMU's database

Kriterier (F1-F7, se www.blst.dk)

SPA 49 Engarealer ved Ho Bugt

Hedehøg	Y		F1
Engsnarre	Y		F1
Klyde		T	F2, F4
Blåhals	Y		F1

SPA 57 Vadehavet

Bramgås		T	F2, F4
Klyde	Y	T	F1,F2, F4
Hvidbrystet præstekrave	Y	Tn	F1,F2
Hjejle		T	F2, F4
Mosehornugle	Y		
Blåhals	Y		
Lille kobbersneppe		T	F2, F4
Dværgmåge		Tn	F2, F5
Sandterne	Y		F1
Splitterne	Y		F1
Fjordterne	Y		F1
Havterne	Y		F1
Dværgterne	Y		F1
Mørkbuget knortegås		T	F4
Lysbuget knortegås		T	F4
Gravand		T	F4
Pibeand		T	F4
Krikand		T	F4
Spidsand		T	F4
Skeand		T	F4
Ederfugl		T	F4
Sortand		T	F4,F7
Strandhjejle		T	F4
Strandskade		T	F4
Stor regnspove		T	F4
Rødben		T	F4
Hvidklire		T	F4
Islandsk ryle		T	F4
Havørn		T	
Blå kærhøg		T	
Vandrefalk		T	
Kortnæbbet gås		T	
Grågås		T	
Sandløber		T	F4

Bilag IV-arter:

Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med " "):

Dyrearter

Pattedyr

Alle arter af småflagermus (Microchiroptera spp.)
 Hasselmus (Muscardinus avellanarius)
 Birkemus (betulina)
 Odder (Lutra lutra)
 Marsvin (Phocoena phocoena)
 Alle andre arter af hvaler (Cetacea spp.)

Krybdyr

Læderskildpadde (Dermochelys coriacea)
 Uægte karett (Caretta caretta)"
 Bastardskildpadde (Lepidochelys kempii)"
 Europæisk sumpskildpadde (Emys orbicularis)
 Markfirben (Lacerta agilis)

Padder

Stor vandsalamander (Triturus cristatus)
 Klokkefrø (Bombina bombina)
 Løgfør (Pelobates fuscus)
 Løvfør (Hyla arborea)
 Spidssnudet frø (Rana arvalis)
 Springfrø (Rana dalmatina)
 Strandtudse (Bufo calamita)
 Grønbroget tudse (Bufo viridis)

Fisk

Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

Insekter

Bred vandkalv (*Dytiscus latissimus*)

Lys skivevandkalv (*Graphoderus bilineatus*)

Eremit (*Osmoderma eremit*)

Sortpletet blåfugl (*Maculinea arion*)

Grøn mosaikgoldsmed (*Aeshna viridis*)

Stor kærgoldsmed (*Leucorrhinia pectoralis*)

Grøn køllegoldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)

Bløddyr

Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)

Planter

Enkelt månerude (*Botrychium simplex*)

Vandranke (*Luronium natans*)

Liden Najade (*Najas flexilis*)

Fruesko (*Cypripedium calceolus*)

Mygblomst (*Liparis loeselii*)

Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)

Krybende sumpskærm (*Helosciadium repens* (= *Apium repens*))

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk